

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 2

KOMISIA VÍTA DOHODU
O ROČNOM ROZPOČTE EÚ
NA ROK 2024

str. 4

KOMISIA VÍTA DOHODU
O PRVOM PRÁVNOM PREDPISE
EÚ NA OBMEDZENIE EMISIÍ
METÁNU V ÚNII AJ VO SVETE

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | November 2023

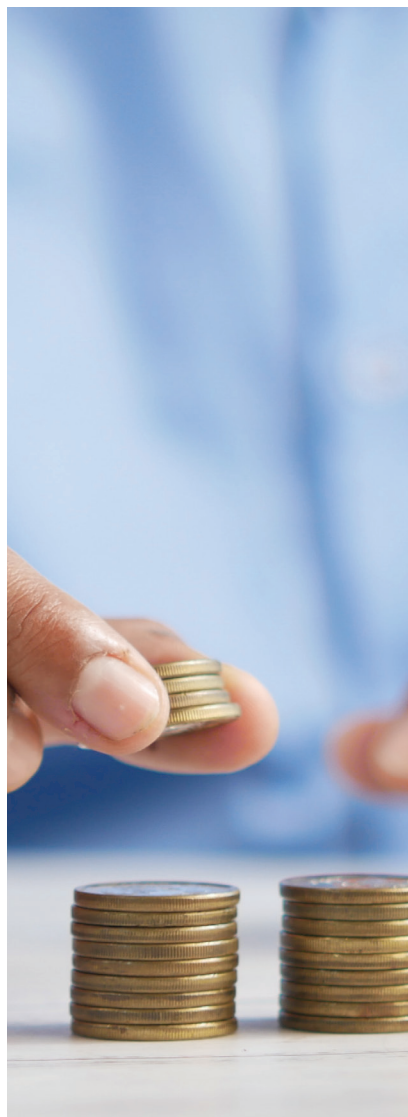
JESENNÁ HOSPODÁRSKA PROGNOZA 2023: MIERNE OŽIVENIE PO NÁROČNOM ROKU

Európske hospodárstvo tento rok prestalo rásť v dôsledku vysokých životných nákladov, slabého vonkajšieho dopytu a sprísňovania menovej politiky. Hoci sa očakáva postupné oživenie hospodárskej činnosti, v jesennej prognóze sa rast HDP EÚ reviduje smerom nadol. Najnovšie ukazovatele v oblasti podnikania a údaje z prieskumov za október poukazujú na utlmenie hospodárskej aktivity aj vo štvrtom štvrtroku tohto roka v dôsledku zvýšenej neistoty. Celkovo sa v jesennej prognóze predpokladá rast HDP v roku 2023 na úrovni 0,6 %

v EÚ aj v eurozóne, v roku 2024 na úrovni 1,3% v EÚ a 1,2% v eurozóne, a v roku 2025 na úrovni 1,7 % v EÚ a 1,6 % v eurozóne. Očakáva sa, že hospodárska aktivita sa bude postupne zvyšovať popri tom, ako sa oživí spotreba v dôsledku stabilne silného trhu práce, udržateľného rastu miezd a pokračujúceho znižovania inflácie. Napriek prísnejšej menovej politike sa predpokladá, že investície budú naďalej rásť a budú podporené celkovo stabilnými podnikovými bilanciami a Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti. Inflácia sa bude naďalej znižovať po tom, ako klesla na dvojročné minimum. Odhaduje sa, že v októbri klesla v eurozóne na 2,9 %, čo predstavuje jej najnižšiu úroveň od júla 2021. Zmiernenie inflácie je čoraz rozšírenéjšie vo všetkých hlavných kategóriách spotreby, nielen v oblastiach energie a potravín. Vďaka tomu, že sprísňovanie menovej politiky postupne účinkuje na hospodárstvo, by inflácia mala aj naďalej klesať, aj keď miernejším tempom, čo je odrazom pomalšieho, ale rozsiahlejšieho uvoľňovania inflačných tlakov na potraviny, výroby a služby. Predpokladá sa, že celková inflácia v eurozóne klesne z 5,6 % v roku 2023 na 3,2 % v roku 2024 a na 2,2 % v roku 2025. Celková inflácia v EÚ by sa mala znižovať zo 6,5 % v roku 2023 na 3,5 % v roku 2024 a na 2,4 % v roku 2025.

Trh práce by mal v prognózovanom období zostať odolný, hoci najnovšie informácie z prieskumov poukazujú na určité ochladzovanie a niektoré členské štáty zaznamenali nárast nezamestnanosti. Predpokladá sa, že tento rok dosiahne rast zamestnanosti v EÚ 1,0 % a v rokoch 2024 aj

2025 sa zníži na 0,4 %. Očakáva sa, že miera nezamestnanosti v EÚ zostane v rokoch 2023 a 2024 vo všeobecnosti stabilná na úrovni 6,0 % a v roku 2025 klesne na 5,9 %. Zároveň sa očakáva, že reálne mzdy začnú od budúceho roka rásť v dôsledku pokračujúceho rastu nominálnych miezd a klesajúcej inflácie. Neistota a riziká

horšieho než očakávaného vývoja hospodárskeho výhľadu sa v posledných mesiacoch zvýšili v dôsledku dlhotrvajúcej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a konfliktu na Blízkom východe. Doteraz bol vplyv tohto konfliktu na trhy s energiou obmedzený, ale existuje riziko prerušenia dodávky

energie, ktoré by potenciálne mohlo mať významný vplyv na ceny energie, globálnu produkciu a celkovú cenovú úroveň. Ako riziko možno vnímať aj hospodársky vývoj hlavných obchodných partnerov EÚ, najmä Číny. Pokiaľ ide o vnútorné záležitosti, transmisia sprísňovania menovej politiky môže zťažovať hospodársku aktivitu dlhšie a vo väčšej miere, než sa predpokladalo v tejto prognóze. Firmy, domácnosti a verejné financie môžu mať totiž väčšie problémy s prispôbovaním sa prostrediu s vysokými úrokovými sadzbami. A napokon možno konštatovať, že extrémne výkyvy počasia, ako sú horúčavy, požiare, suchá a povodne, ktoré čoraz častejšie vyčítajú na celom kontinente aj mimo neho, poukazujú na dramatické dôsledky, ktoré môže mať zmena klímy nielen na životné prostredie a postihnuté obyvateľstvo, ale aj na hospodárstvo.

V prognóze pre Slovensko sa očakáva, že slovenský HDP vzrastie v roku 2023 o 1,3 %, čo bude podporené silným vývozom a investíciami, a o 1,7 % v roku 2024, keď sa spotreba začne zotavovať z otrasu cien energie. Očakáva sa, že investície budú poháňané primárne štrukturálnymi fondami EÚ, Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a vládnymi investíciami. Predpokladá sa, že konvergencia cien energií domácností s trhovými cenami povedie k zvýšeniu inflácie na 10,8 % v roku 2023 a 5,2 % v roku 2024. Očakáva sa, že nové opatrenia vrátane opatrení zameraných na zmiernenie vplyvu vysokých cien energií a nové sociálne opatrenia zvýšia deficity verejných financií v rokoch 2023, 2024 a 2025.

KOMISIA VÍTA DOHODU O ROČNOM ROZPOČTE EÚ NA ROK 2024

Európsky parlament a Rada Európskej únie dosiahli dohodu o rozpočte EÚ na rok 2024, vďaka ktorej bude možné riešiť najmä najnaliehavejšie dôsledky krízy na Blízkom východe v dotknutých krajinách, ako aj v Európe a jej susedstve. Komisia víta túto dohodu, ktorou sa zabezpečí financovanie priorit EÚ na budúci rok. Dohoda o rozpočte na rok 2024 sa týka záväzkov vo výške 189,4 mld. eur a platieb vo výške 142,6 mld. eur. Z rozpočtu na rok 2024 sa bude naďalej podporovať

súčasná obnova hospodárstva a zároveň zlepšovať strategickú autonómiu Európy. Prioritou budú naďalej výdavky na zelené a digitálne iniciatívy aj pomocou nástroja NextGenerationEU, ktoré zvyšujú odolnosť a pripravenosť Európy na budúcnosť. Ročný rozpočet na rok 2024 teraz formálne prijme Rada Európskej únie a Európsky parlament. Hlasovanie v pléne, ktoré bude znamenať završenie celého procesu, bolo 22. novembra 2023.

AKT O INTEROPERABILNEJ EURÓPE ZLEPŠÍ ONLINE VEREJNÉ SLUŽBY PRE ĽUDÍ A PODNIKY

Komisia víta dohodu o akte o interoperabilnej Európe, ktorú dosiahol Európsky parlament a Rada. Tento nový právny predpis posilní interoperabilitu a spoluprácu vo verejnom sektore v celej EÚ. Komisia akt navrhla v snahe pomôcť dosiahnuť európske digitálne ciele do roku 2030. Na jeho základe sprístupní kľúčové verejné

služby online všetkým osobám v EÚ bez diskriminácie. Akt o interoperabilnej Európe zvyšuje úroveň výmeny informácií vo verejnom sektore v celej Únii a zrýchľuje digitálnu transformáciu európskeho verejného sektora. Zavádza rámec spolupráce pre verejné správy v celej EÚ na pomoc s cezhraničnou výmenou údajov. Táto

spolupráca je zárukou dohody o interoperabilných a opätovne použiteľných digitálnych riešeniach, ako je softvér s otvoreným zdrojovým kódom, usmernenia, kontrolné zoznamy, rámce a IT nástroje. Zmierňuje sa tak administratívna záťaž vrátane právnych, organizačných, sémantických a technických prekážok administratívnej spolupráce.

KOMISIA VÍTA DOHODU O PRVOM PRÁVNOM PREDPISE EÚ NA OBMEDZENIE EMISÍ METÁNU V ÚNII AJ VO SVETE

Komisia víta predbežnú dohodu o novom nariadení EÚ na zníženie emisií metánu v odvetví energetiky v Európe a v našich globálnych dodávateľských reťazcoch, ktorú dosiahli Európsky parlament a Rada. Metán je silný skleníkový plyn, ktorého vplyv na zmenu klímy prekonáva len oxid uhličitý (CO₂). Výrazne tiež znečisťuje ovzdušie. Dohoda má preto zásadný význam pri plnení Európskej zelenej dohody a znižovaní čistých emisií skleníkových plynov v Únii do roku 2030 aspoň o 55 %. Priemyselné odvetvie fosílného plynu, ropy a uhlia bude podľa nej povinné riadne merať, monitorovať, vykazovať a overovať svoje emisie metánu v súlade s najprísnejšími normami monitorovania a prijať opatrenia na ich zníženie.

KOMISIA VÍTA POLITICKÚ DOHODU O AKTE O KRITICKÝCH SUROVINÁCH

Komisia víta politickú dohodu o akte o kritických surovinách, ktorú dosiahli Európsky parlament a Rada. V akte sa stanovuje súbor komplexných opatrení, ktoré majú EÚ zabezpečiť prístup k bezpečným, diverzifikovaným, cenovo dostupným a udržateľným dodávkam kritických surovín. Nové pravidlá pomáhajú zvyšovať domáce kapacity kritických surovín v celom dodávateľskom reťazci. S cieľom posilniť domáce kapacity EÚ Komisia spolu s členskými štátmi určí strategické projekty v celom hodnotovom reťaz-

ci, ktoré budú mať prospech zo zjednodušených, z rýchlejších a efektívnejších povolovacích postupov, ako aj uľahčeného prístupu k financovaniu. Dohodou sa rozširuje aj rozsah strategických projektov na také projekty, ktoré umožňujú výrobu materiálov nahrádzajúcich strategické suroviny. Okrem toho sa aktom zabezpečuje, aby budovanie bezpečných a udržateľných hodnotových reťazcov kritických surovín cez strategické projekty v EÚ alebo v tretích krajinách prebiehalo v súlade s prísny

mi, sociálnymi a environmentálnymi, a riadiacimi normami. V dohode sa uvádza, že zoznam kritických a strategických surovín sa teraz stane súčasťou práva EÚ a do zoznamu sa pridáva hliník a syntetický grafit. Aktom sa zavádza aj účinné monitorovanie dodávateľských reťazcov kritických surovín a povinnosť veľkých spoločností vykonávať posúdenia rizík svojich dodávateľských reťazcov. Zároveň sa v ňom predpokladá, že členské štáty budú strategické zásoby vzájomne koordinovať.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2023

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.